

Accountantsverslag

Gemeente Barneveld

Boekjaar 2019

Aan de gemeenteraad van
de gemeente Barneveld
Raadhuisplein 2
3771 ER BARNEVELD

Amsterdam, ... juli 2020

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2019 van de gemeente Barneveld te controleren.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden uit hoofde van de jaarrekeningcontrole 2019 naar voren zijn gekomen. Het accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor gebruik door de raad en het college van burgemeester en wethouders.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht.

Wij zijn voornemens om bij de jaarrekening over boekjaar 2019 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken ten aanzien van getrouwheid en een controleverklaring met beperking ten aanzien van de rechtmatigheid. De bevindingen in dit verslag doen dan ook geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.

Wij hebben het concept accountantsverslag toegelicht en besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Barneveld voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van ons accountantsverslag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en lichten de inhoud van deze rapportage graag nader aan u toe.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. J.M.A. Drost RA
Partner Audit

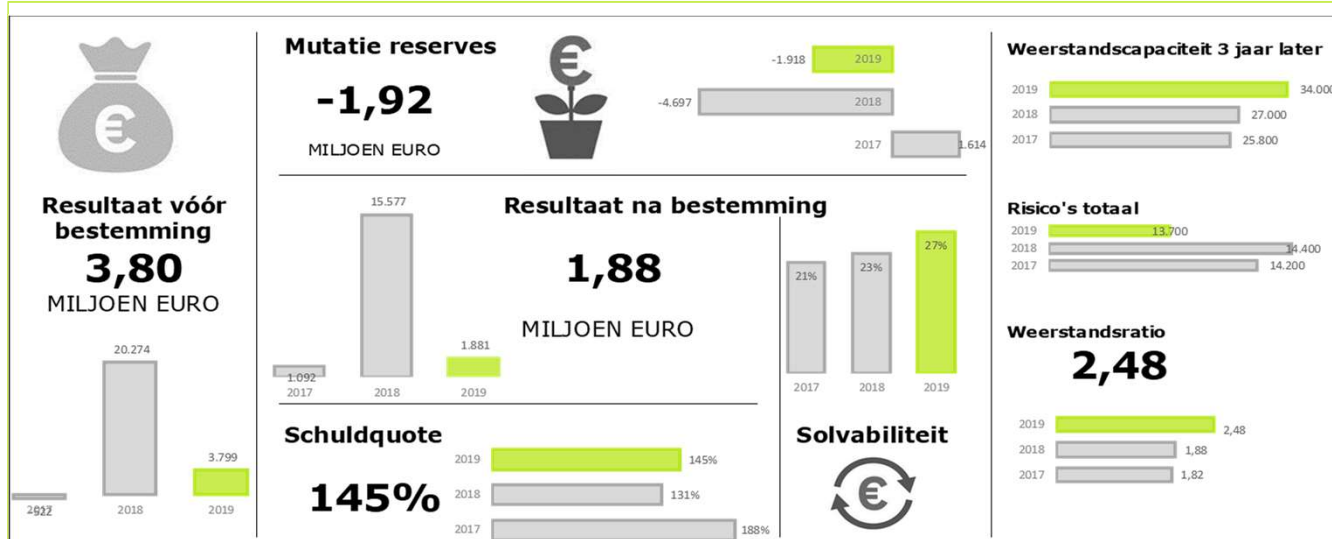
Inhouds- opgave

1. Bestuurlijke samenvatting	4
2. Opdracht, scope en uitkomsten	7
3. Controlebevindingen	10
4. Bevindingen interne beheersing	29
5. Overige onderwerpen	32
Bijlagen	39

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen

Toelichting

- De netto schuldquote is licht gestegen ten opzichte van voorgaand jaar.
- De solvabiliteitsratio stijgt als gevolg van een stijging van het eigen vermogen en een sterke daling van de langlopende schulden als gevolg van aflossingen op de leningen.
- Wij kwalificeren de financiële positie van uw gemeente als redelijk, gegeven de toename van het solvabiliteitsratio. De netto schuldquote is echter nog vrij hoog.
- Ten slotte leidt de huidige Corona-crisis eveneens tot een belangrijke onzekerheid op de financiële positie van de gemeente voor het boekjaar 2020.

1. Bestuurlijke samenvatting

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2019 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken inzake getrouwheid en een beperking inzake rechtmatigheid.

Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording in de jaarrekening is in voldoende opzichten nageleefd in 2019.

De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en zijn goed toegelicht.

Inzake de kosten jeugdwet en de Wmo steunt de gemeente (deels) op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van het controleprotocol is een controleverklaring alleen noodzakelijk bij een productieomvang groter dan € 125.000. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en WMO een onzekerheid van € 1,6 miljoen (2018: € 1,6 miljoen).

Uit onze controle blijken ongecorrigeerde fouten inzake getrouwheid voor een bedrag van € 333.000 (gecumuleerd).

Wij hebben ten aanzien van de financiële rechtmatigheidscontrole voor € 1,7 miljoen aan fouten geconstateerd met betrekking tot EU aanbestedingen. Dit wordt mede veroorzaakt doordat gedurende de looptijd een opdracht uitgebreid of verlengd wordt en daarmee de drempelwaarde overstijgt. Om dit proces beter te kunnen monitoren adviseren wij de gemeente om naar een meer centrale aansturing van het inkoopproces te gaan.

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2019 in overeenstemming is met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de jaarrekening 2019 van de gemeente Barneveld voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij hebben vastgesteld dat aan de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves raadsbesluiten ten grondslag liggen.

Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.1 Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 1 oktober 2019 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2019. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- ☐ Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- ☐ Uw verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Barneveld (controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- ☐ Het door u nog vast te stellen controleprotocol alsmede het door de auditcommissie op 30 juni 2020 vast te stellen normenkader 2019.

Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2019 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

2.2 Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 1,7 miljoen. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

Grondslag		Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1,7 mln
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 5,1 mln
Rapporteringstolerantie		€ 130.000

Uit onze controle blijken ongecorrigeerde fouten. Daarnaast zijn er onzekerheden naar voren gekomen die betrekking hebben op de decentralisaties. Voor een overzicht van fouten en onzekerheden verwijzen wij naar bijlage B.

2.3 Strekking controleverklaring

Bij de jaarrekening 2019 van de gemeente Barneveld zullen wij een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid en een controleverklaring met beperking voor de rechtmatigheid verstrekken. In de jaarrekening is voor een bedrag van € 1,7 miljoen aan lasten verantwoord (die samenhangen met de inkopen) die onrechtmatig zijn. Deze lasten zijn onrechtmatig omdat de opdrachtwaarde van deze diensten boven de Europese drempelbedragen uitkomt, maar de betreffende diensten niet conform de Europese aanbestedingsregels zijn aanbesteed. Deze afwijkingen leiden tot een afwijking van materieel belang betreffende de rechtmatigheid.

2.4 Grondslagen

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd. Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de consistente toepassing daarvan vastgesteld. In dit kader komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, beoordeling onzekerheden en bijzondere transacties.

Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. In het verslagjaar 2019 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.5 Jaarverslag en overige gegevens

De jaarstukken 2019 bestaan uit “het jaarverslag” en “de jaarrekening”. De programmarekening en de paragrafen vormen samen het jaarverslag. In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2019 is opgenomen.

Conform de gewijzigde wetgeving voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening.

2.6 Managementinzicht en schattingen

Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het college. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

2.7 Kwaliteit jaarrekeningtraject

In de afgelopen jaren is de norm voor de uitvoering van onze controlewerkzaamheden steeds verder aangescherpt als gevolg van de maatschappelijke ontwikkelingen, maar ook als gevolg van uitkomsten van onderzoeken door onze toezichthouder (zijnde de Autoriteit Financiële Markten) en het verschijnen van nieuwe BBV richtlijnen en notities (bijv. in 2019 de SDO notitie inzake uitvoering en controle aanbestedingsrechtmatigheid). Hierdoor komt de lat ook voor de gemeente steeds hoger te liggen.

Het jaarrekeningtraject is een zeer intensief proces geweest voor zowel de gemeente als voor ons. Een belangrijk aandachtspunt vormt de kwaliteit van de aanlevering van de aan de jaarrekening ten grondslag liggende specificaties en onderbouwingen. Wij hebben met de gemeente afgesproken om na afronding van het jaarwerk een gezamenlijke evaluatie te houden.

Controlebevindingen

Waardering van de grondexploitaties

Algemeen

De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingsonzekerheid. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk. Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw grondexploitatie gedurende de afgelopen vier jaar weergegeven.

Grafiek ontwikkeling grondexploitaties (x € 1 miljoen)

Ten opzichte van 31 december 2019 is de boekwaarde van de post grondexploitatie afgenomen met € 11,4 miljoen. De toename van de boekwaarde per 31 december 2019 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2019	2018
Boekwaarde per 1 januari	67.408	82.258
Investerings	10.217	10.309
Grondverkoop	-24.358	-40.607
Resultaatsnemingen	6.813	15.267
Rubricering naar mva	-5.594	0
Mutatie verliesvoorziening	1.501	180
Boekwaarde per 31 december	55.986	67.408

Gehanteerde parameters

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Barneveld gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst. De belangrijkste uitkomsten hiervan kunnen als volgt worden samengevat:

Parameter	2019	2018
Kostenstijging	●	●
Opbrengstenstijging	●	●
Rekenrente	●	●
Disconteringsvoet	●	●
Programmering	●	●
Verkoopprijzen	●	●
10-jaarstermijn	●	●

Legenda status:

- = evenwichtig
- = optimistisch
- = voorzichtig
- = controleverschil

Kostenstijging

De gehanteerde parameter voor de kostenstijging is 2% (2018: 2%) en ligt in lijn met de landelijke prijsindexcijfers. Op basis van de momenteel beschikbare informatie achten wij deze parameter evenwichtig. Gezien de prijsontwikkelingen in de markt is het van belang de ontwikkelingen goed te monitoren.

Waardering van de grondexploitaties

Opbrengstenstijging

Het college rekent met de volgende opbrengstenstijgingen voor de volgende categorieën:

Jaar	Woningen	Bedrijven	Kantoren
2020	0%	0%	n.v.t.
2021 – 2022	0%	0%	n.v.t.
2023 en verder	0%	0%	n.v.t.

Op basis van de momenteel beschikbare informatie achten wij deze parameter voorzichtig ingeschat.

Rekenrente

Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 2,1% (2018: 2,2%). De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Barneveld. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter evenwichtig.

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.

Programmering

De programmering van de grondexploitaties wordt actief gemonitord door de gemeente Barneveld. De ingerekende programmering ligt in lijn met vorig jaar en is onder andere gebaseerd op interne en externe onderzoeken.

Voor bedrijventerreinen is in 2019 een onderzoek uitgevoerd door een extern bureau en is gebaseerd op de regionale programmering in de Regio FoodValley, de ladderonderbouwing duurzame verstedelijking Harselaar-Zuid fase 1B en de uitgifte van de afgelopen jaren. Wij hebben vastgesteld dat het programma en planning inzake de komende drie jaar (gemiddeld circa 3,5 hectare per jaar) en tien jaar (gemiddeld circa 1,8 hectare per jaar) plausibel is rekening houdende met de beperkte aanbod van bedrijventerreinen in het verzorgingsgebied van de gemeente Barneveld.

Voor woningbouw hebben we vastgesteld dat op basis van de realisatiecijfers van de afgelopen 4 jaar (gemiddeld circa 485 woningen per jaar) en de verwachte overloop vanuit de Randstad de ambitie van de gemeente Barneveld om circa 450 – 500 woningen per jaar te realiseren plausibel is. Wel adviseren wij u om de verwachte afzet continue te monitoren en mogelijk bij te sturen op basis van realisatiecijfers. Daarbij is het tevens van belang om hierbij rekening te houden met de verschillende prijsklassen (goedkoop, middelduur en duur). Wij kwantificeren deze parameter verder als evenwichtig.

Verkoopprijzen

De verkoopprijzen voor zowel woningen als bedrijven zijn niet significant gewijzigd en zijn slechts geïndexeerd ten opzichte van 2018. Gedurende 2019 hebben voor zowel woningen als bedrijven verkopen plaatsgevonden waarbij de ingerekende prijs is gerealiseerd.

Wij stellen vast dat bij sommige projecten, waaronder Bloemendal, lagere grondprijzen worden gehanteerd dan de getaxeerde prijzen. Hierdoor kwantificeren wij deze parameter als voorzichtig.

Waardering van de grondexploitaties

Bloemendal

De boekwaarde van dit project bedraagt € 35,9 miljoen en het verwachte resultaat bedraagt € 5,9 miljoen positief. De verwachte nog te maken kosten respectievelijk opbrengsten zijn afgeleid van de het verwachte grondgebruik en planeconomische eenheidsprijzen. Wij hebben vastgesteld dat de grondopbrengsten voorzichtig zijn ingeschat door de gemeente, daar de gemeente in haar actualisatie lagere grondquotes hanteert dan de getaxeerde grondquotes. Wij adviseren u om de marktontwikkelingen strikt te monitoren en om regelmatig taxaties te laten uitvoeren.

De looptijd van het project is met 1 jaar verlengd tot en met 2029. Gezien de lange looptijd en de omvang van de investeringen is het risicoprofiel van het project relatief hoog te noemen. Wel zijn de vooruitzichten van dit project op basis van de huidige informatie als goed te kwantificeren. Wij adviseren u de voortgang van dit project zeer strikt te monitoren.

Thorbeckelaan Zuid

De totale boekwaarde van dit project is circa € 7,2 miljoen. In 2019 zijn er grondverkoop geweest van in totaal € 1,7 miljoen. Door de vertraging in uitgiftetempo van de gronden is het verwachte verlies licht gestegen naar € 318.000. Momenteel heeft deze grondexploitatie nog een maatschappelijke bestemming. Er wordt door de gemeente gekeken naar het toevoegen van andere functies, zoals kantoren en horeca.

Tijdens onze controle hebben wij geconstateerd dat bij één kavel de plangrenzenkaart niet aansluit met de afmeting opgenomen in de grondexploitatie. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de bijdrage van Rijkswaterstaat zoals opgenomen in de grondexploitatie niet aansluit met de conceptovereenkomst. Hierdoor zijn de opbrengsten in de grondexploitatie € 143.000 te laag verantwoord. Gezien er ten aanzien van dit project een verliesvoorziening is, leidt dit tot een fout in de jaarrekening van circa € 143.000. Deze fout is opgenomen in bijlage B.

Oostbroek Fase 1 en 2

De totale boekwaarde van dit project bedraagt € 4,8 miljoen en is in 2019 nagenoeg niet gewijzigd. De 1^e verkopen van dit project staan eerst geprognosticeerd voor 2022. Het resultaat is licht gedaald vanwege hogere plankosten, renteaanpassing en gestegen grondopbrengsten.

Het project heeft in totaal 120 woningen waarvan de omvang is opgenomen in de woonvisie. Wij hebben geen indicaties om te veronderstellen dat de vraag naar deze woningen niet reëel is. Wij adviseren u om de ingezette lijn inzake het afsluiten van mogelijke overeenkomsten met andere partijen te continueren om het risicoprofiel van dit project te verlagen.

Verbindingsweg

De totale boekwaarde van dit project is € 5,0 miljoen, de verwachte verliesvoorziening bedraagt € 3,8 miljoen. De 1^e verkopen staan gepland voor 2020. De gemeente dient nog een overeenkomst af te sluiten met de overige grondeigenaren voordat een definitief planologisch besluit kan worden genomen. Op basis van de huidige informatie verwachten wij dat de voorziening toereikend is om het verwachte verlies te dekken.

Holzenbosch II

De boekwaarde van dit project bedraagt € 2,1 miljoen. Door de vertraging in uitgiftetempo en hogere plankosten is het verwachte resultaat met € 0,3 miljoen gedaald naar € 1,6 miljoen positief. De 1^e grondverkoop zullen naar verwachting plaatsvinden in 2022.

Waardering van de grondexploitaties

Wikselaarse Eng / Holzenbosch III

De boekwaarde van dit project bedraagt € 1,7 miljoen negatief. Het verwachte resultaat is in 2019 gedaald van € 1,3 miljoen naar € 0,2 miljoen. De verslechtering van het verwachte resultaat is toe te schrijven aan hogere kosten voor het bouw- en woonrijp maken en de tussentijdse winst van € 0,4 miljoen welke in 2019 is genomen. Alle grondverkoop zijn inmiddels gerealiseerd en het project zal naar verwachting worden afgesloten in 2020.

Harselaar Zuid fase 1a

Het risicoprofiel is erg laag, gezien de negatieve boekwaarde van € 0,4 miljoen. Daarnaast is er in 2019 een tussentijdse winst genomen van € 3,6 miljoen. Het verwachte resultaat op dit project bedraagt € 3,7 miljoen positief.

Harselaar Centraal

De verkoop van het project Harselaar Centraal is reeds in 2018 afgerond. De levering van de laatste kavel zal in 2020 plaatsvinden, waarna het project zal worden afgesloten. De overeenkomst is reeds gesloten. De nog te maken kosten hebben voornamelijk betrekking op een kruispuntaanpassing en wordt onderbouwd door een gedegen kostenraming. Op basis hiervan achten wij een voorziening van € 14,6 miljoen voldoende om de verwachte verliezen te dekken.

Harselaar Zuid fase 1b + 2

De boekwaarde van dit project bedraagt € 5,4 miljoen en is nauwelijks gemuteerd ten opzichte van voorgaand jaar. Er is nog geen definitieve planvorming en derhalve is de looptijd van het project verlengd met 4 jaar. Door hogere grondprijzen is het verwachte eindresultaat sterk gestegen met € 2,7 miljoen naar € 6,9 miljoen positief.

Herrubricering gronden naar de materiële vaste activa

De gemeente heeft besloten om de projecten Herontwikkeling stortlocatie Hessenweg, Herontwikkeling Scherpenzeelseweg, Herontwikkeling Eendrachtstraat, Herontwikkeling Lijsterstraat, Zonnebloemstraat en Puurveenseweg voorlopig af te sluiten en over te brengen naar de materiële vaste activa. Deze gronden worden gekwalificeerd als 'warme gronden' en mogen derhalve tegen verwervingskosten ad € 5,5 miljoen worden opgenomen.

Sociaal domein

Algemeen

De gemeente Barneveld voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten
Jeugdwet	Food Valley	Mandatering	Afrekeningen op basis van werkelijke lasten
WMO	Zelfstandig	n.v.t.	Afrekeningen op basis van werkelijke lasten

Uitkeringen (Participatiewet)

De participatiewet wordt zelfstandig uitgevoerd binnen de gemeente. Hieruit zijn geen controlebevindingen naar voren gekomen. Wij hebben conform wet- en regelgeving gebruik gemaakt van de werkzaamheden in de processen van gemeente Barneveld. De gemeente Barneveld dient conform wet- en regelgeving voor de verantwoording van de baten inzake de Pwet middels de SiSa regeling G2 het stelsel van baten en lasten toe te passen. Over 2019 hebben wij geconstateerd dat het kasstelsel werd toegepast. Het verschil is niet materieel over de verantwoorde baten 2019 in de SiSa bijlage en heeft geen consequenties gehad, maar zal voor de toekomst wel consequent moeten worden toegepast.

Uitgaven PGB's

Inzake de PGB-budgetten stelt de gemeente de aanspraak vast hetgeen wordt vastgelegd in een beschikking. De SVB verwerkt en registreert de ten laste van de beschikkingen gedeclareerde uitgaven. Het SVB betaalt de declaraties aan zorgverleners en PGB-budgethouders. De verantwoorde lasten inzake de PGB bedragen over het boekjaar 2019 € 1,5 miljoen.

Gemeente Barneveld heeft de rechtmatigheid en de prestatielevering van de PGB-budgetten binnen de processen inmiddels verankerd. Dit heeft geleid dat de totale onzekerheid is gedaald tot een bedrag van nihil (2018: € 178.000). Wij zijn van mening dat de gemeente voldoende procesmatige werkzaamheden heeft uitgevoerd, conform de BADO notitie PGB-verantwoording / controle door gemeenten d.d. 13 maart 2018, om de rechtmatige levering en de prestatieverklaring vast te stellen en aan te tonen.

Sociaal domein

Jeugdwet

De gemeente Barneveld heeft van Foodvalley een voorlopige opgave van de totale kosten 2018 inzake de Jeugdwet ontvangen. De kostenopgave bedraagt € 18,7 miljoen en is verwerkt in de jaarrekening. Deze opgave is gebaseerd op de ontvangen facturen van de zorgverleners en een schatting van de reeds ingezette maar nog niet gefactureerde behandelingen.

Voor de controle op de rechtmatigheid van de levering van de gemaakte kosten zijn de opgaven van zorgverleners voorzien van controleverklaring noodzakelijk. De gemeente Barneveld is zelf verantwoordelijk voor de controle van de levering van de afgesproken zorg. De gemeente maakt hier gebruik van de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders voorzien van een controleverklaring van de accountant. De totale onzekerheid is op dit moment € 1,1 miljoen (2018: € 1,4 miljoen).

WMO

Inzake de WMO taken is de gemeente met betrekking tot de levering van de zorg net als bij de jeugd afhankelijk van goedkeurende controleverklaringen van zorgaanbieders om de levering van zorg vast te kunnen stellen. De totale onzekerheid is op dit moment € 0,5 miljoen (2018: € 0,2 miljoen). De toename van de onzekerheden is vooral te verklaren door een toename in geleverde zorg door zorgaanbieders waarvan de omvang van de gedeclareerde bedragen geen controleverklaring vereist conform afspraken tussen de gemeente en aanbieders.

Eigen bijdrage WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De gemeente Barneveld heeft deze onzekerheid adequaat toegelicht in de jaarrekening 2019.

Overige bevindingen

Voorziening onderhoud wegen

Jaarlijkse dotatie

Wij hebben geconstateerd dat er kleine schommelingen zitten in de jaarlijkse dotatie van de onderhoudsvoorziening wegen. Op basis van het huidige plan constateren wij dat de dotatie in lijn ligt met het plan echter op basis van de begroting constateren wij dat de gemeente in 2021 een fors lagere dotatie heeft geraamd. Wij verzoeken de gemeente deze systematiek te evalueren en de dotatie te baseren op een jaarlijks gelijkblijvend bedrag.

Achterstallig onderhoud

Wij constateren dat er voor wegen sprake is van achterstallig onderhoud voor een bedrag van EUR 4,7 miljoen, dit bedrag is verwerkt in het beheerplan en is inbegrepen in de jaarlijkse dotatie. Het achterstallig onderhoud leidt vooralsnog niet tot directe kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Omdat onderhoud gepland staat acht de gemeente het in dat kader niet noodzakelijk om ultimo 2019 een aanvullende voorziening te vormen. Wij kunnen ons vinden in dit standpunt van de gemeente.

Voorziening onderhoud primair onderwijs activa

De voorziening van EUR 190k dient ter dekking van het onderhoud aan de noodlokalen van de Burgthof. De geplande onderhoudskosten zijn echter niet opgenomen in één van de beheerplannen, hierdoor wordt niet voldaan aan de voorwaarden voor het vormen van een onderhoudsregulatievoorziening en hebben wij dit bedrag derhalve als controleverschil aangemerkt.

Paragraaf verbonden partijen

Voor het opnemen van financiële informatie van verbonden partijen in het jaarverslag is de gemeente afhankelijk dat de verbonden partijen deze informatie tijdig aanleveren. In de paragraaf verbonden partijen is niet in alle gevallen de financiële informatie over 2019 opgenomen. Het niet-naleven van de BBV op dit punt betekent een formele onrechtmatigheid, dit heeft echter geen consequenties voor de strekking van de controleverklaring. Wij adviseren de gemeente om met verbonden partijen afspraken te maken over tijdige aanlevering van (tussentijdse) financiële informatie.

Corona

De gevolgen van de Corona-uitbraak eind februari 2020 heeft geleid tot ongekende maatregelen en heeft enorme gevolgen voor de samenleving. Die gevolgen zijn op meerdere gebieden zichtbaar, zowel operationeel als financieel. Uw gemeente is onder andere belast met de uitvoering van, het door de Nederlandse overheid, ingestelde pakket aan noodmaatregelen. Dit zal voor een belangrijk deel impact hebben op het verslagjaar 2020.

De Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants (NBA) heeft in maart 2020 Audit Alert 42 uitgevaardigd waarin de impact van deze crisis ten aanzien van de jaarrekening 2019 is opgenomen. Voor uw gemeente betekent dit in ieder geval een additionele toelichting in het jaarverslag en in de jaarrekening onder de sectie 'gebeurtenissen na balansdatum'.

Daarnaast constateren wij een aantal belangrijke aandachtspunten voor de financiële verantwoording in 2020 als gevolg van de Corona-crisis. Hoe gaat de gemeente om met zorginstellingen die zorg declareren die door de situatie niet geleverd is. Daarnaast zien wij een stijging van het fraude risico in de toekenning van steunmaatregelen. Wij adviseren de gemeente om deze aandachtspunten mee te nemen in de uit te voeren controlewerkzaamheden voor 2020.

Rechtmatigheid (1)

Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2019 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. De drempelbedragen voor EU aanbestedingen in 2019 voor werken is € 5.548.000 en voor leveringen en diensten € 221.000. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor 11 gemeentelijk inkooptrajecten met een inkoopwaarde van in totaal € 1,7 miljoen niet de juiste procedure is gevolgd. Op basis van onze controle komt naar voren dat deze inkopen Europees aanbesteed hadden moeten worden, gezien de cumulatieve opdrachtwaarden de Europese drempelwaarde overschrijden. Door de gemeente is veelal gekozen om deze trajecten onderhands te gunnen omdat de inkopen op verschillende momenten in de tijd zijn uitgevoerd. Dit maakt het voor de gemeente lastig om in te schatten wat de opdrachtwaarde van deze trajecten zal zijn. Wij hebben dit bedrag als rechtmatigheidsfout aangemerkt. Wij merken op dat de analyse naar een hoger en meer gedetailleerd niveau moet worden getild om proactief te monitoren of aanbestedingen op een rechtmatige en adequate wijze volgens de EU Aanbestedingsregels hebben plaatsgevonden

De gemeente Barneveld kent een decentrale inkooporganisatie, waarbij de adviesinwinning van de inkoopadviseur bij een aanbestedingstraject niet verplicht is. Wij adviseren de gemeente om kritisch naar de huidige inrichting van de interne beheersing rondom aanbestedingen te kijken en waar nodig deze aan te scherpen om het risico van onrechtmatige aanbestedingen te verlagen. Daarnaast raden wij de gemeente aan om per aanbestedingstraject te motiveren voor welke aanbestedingsvorm is gekozen en dit schriftelijk vast te leggen om zo onrechtmatigheden te voorkomen.

Europese aanbestedingsrichtlijnen (vervolg)

Als laatste adviseren wij de gemeente om de contractenadministratie zoveel mogelijk te updaten. Wij hebben reeds vernomen van de gemeente dat met de implementatie van de nieuwe financiële applicatie dit hoge prioriteit heeft en hier al een slag in is gemaakt.

Rechtmatigheid (2)

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2019 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma.

Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2019. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid. Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking
Programma 1 Participatie en ondersteuning (totaal € 0,5 miljoen)	Budgetoverschrijding wordt deels gecompenseerd door hogere opbrengsten dan geraamd. Onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel
Programma 3 Woon- en leefomgeving (totaal € 0,9 miljoen)	Budgetoverschrijding wordt deels gecompenseerd door hogere opbrengsten dan geraamd. Onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel
Programma 4 Bestuur en interne dienstverlening (totaal € 1,3 miljoen)	Budgetoverschrijding past binnen het bestaande beleid. Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel.

Rechtmatigheid (3)

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de gemeenteraad geautoriseerde kredieten. Wij constateren dat er geen materiële overschrijdingen op investeringsniveau aanwezig zijn ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Mutaties in de reserves

De mutaties in de reserves zoals opgenomen in de jaarrekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Vershil
Dotaties	€ 13.036.000	€ 28.613.000	- € 15.577.000
Onttrekkingen	€ 11.118.000	€ 26.694.000	€ 15.577.000
Saldo mutaties in de reserves	- € 1.918.000	- € 1.918.000	-

Aan de afwijkingen liggen raadsbesluiten ten grondslag inzake de gehanteerde systematiek. De rechtmatigheid is door ons vastgesteld.

Subsidies

Gedurende onze controle op de subsidieasten hebben wij een aantal formele onrechtmatigheden geconstateerd. Het betreft hier het niet tijdig aanvragen van de subsidievestigstelling door de aanvrager en het niet tijdig besluiten door het college van B&W inzake de subsidieaanvraag en –vestigstelling.

Niet financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Wel adviseren wij de gemeente om de SiSa regelingen buiten het sociaal domein meer procesmatig gedurende het jaar te organiseren (te denken aan tussentijdse risico analyse, lijncontroles, cijferbeoordelingen en deelwaarnemingen) en daarmee meer in control te zijn. Wij hebben geconstateerd dat de SiSa regelingen buiten het sociaal domein veelal ad-hoc aan het einde van het jaar worden uitgevoerd en grotendeels is uitbesteed bij derden en de gemeente daar nog onvoldoende de eigen controlerende functie heeft georganiseerd.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Sinds enkele jaren geldt de Wet normering topinkomens (WNT). Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

In het kader van de jaarrekening 2019 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen en hun bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging dienstverband binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er overige functionarissen, niet topfunctionarissen met een dienstbetrekking zijn die een hogere bezoldiging dan het naar rato van de omvang van het dienstverband berekende algemene bezoldigingsmaximum voor 2019 kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Bevindingen interne beheersing

5. Bevindingen interne beheersing

5.1 Algemeen

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2019 hebben wij op 23 december 2019 een management letter uitgebracht. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening.

1. Waardering van uw grondexploitatie.
2. Aanbestedingsrechtmatigheid.
3. Verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT).
4. Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet bij uw gemeente met name toe op de schattingsposten in de grondexploitatie en voorzieningen.
5. Prestatielevering van de jeugdzorg en de PGB's.

5.2 Automatisering

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

5.3 Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het college gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Gedurende onze controle heeft de gemeente ons geïnformeerd over twee onregelmatigheden die zijn geconstateerd binnen het inkoop/betalingsproces. De gemeente heeft deze onregelmatigheden intern geconstateerd en adequaat geredresseerd. Naar aanleiding van deze onregelmatigheden hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd, hieruit zijn geen andere bevindingen naar voren gekomen.

5. Bevindingen interne beheersing

5.4 Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

5.5 Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkoop door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Overige onderwerpen

6. Overige onderwerpen

6.1 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Ontwikkelingen – bezoldigingsmaximum

De minister van BZK heeft het algemeen bezoldigingsmaximum voor 2020 vastgesteld op € 201.000. Ook de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zijn voor 2020 geïndexeerd. De eerste twaalf kalendermaanden van de functieervulling mag de bezoldiging niet meer bedragen dan de som van € 26.800 per maand voor de eerste zes maanden en € 20.300 per maand voor de volgende zes maanden, óf indien dit lager is, de som van het aantal gewerkte uren vermenigvuldigd met het maximum uurtarief van het betreffende jaar. Het maximum uurtarief bedraagt voor 2020 voor de eerste twaalf kalendermaanden € 193 (2019: € 187). Vanaf kalendermaand 13 geldt het voor de instelling toepasselijke bezoldigingsmaximum zoals die ook geldt voor een topfunctionaris met dienstbetrekking.

Facultatief: ook de sectorale normen 2020 zijn geïndexeerd.

Alle bezoldigingsmaxima zijn te vinden op

<https://www.topinkomens.nl/documenten/regelingen/2019/11/28/bezoldigingsmaxima-2020>.

Ontwikkelingen – openbaar te maken informatie

Vanaf 2020 dienen voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking de daadwerkelijk gewerkte uren gedurende de eerste twaalf kalendermaanden openbaar gemaakt te worden. Dit betekent dat u inzicht moet hebben in en een registratie moet hebben van deze gewerkte uren door de topfunctionaris zonder dienstbetrekking.

Voor topfunctionarissen die naast hun topfunctie:

- tevens nevenwerkzaamheden vervullen bij uw organisatie, of
- werkzaamheden verrichten bij aan uw organisatie gelieerde rechtspersonen, of
- gelijktijdig leidinggevende topfunctionaris in dienstbetrekking is bij een andere rechtspersoon of instelling waarop de WNT van toepassing is

geldt dat vanaf de verantwoording 2020 de WNT-gegevens die op deze zogenaamde samenloop van werkzaamheden betrekking heeft openbaar moeten worden gemaakt. Voor de openbaar te maken gegevens verwijzen wij naar artikel 5 van de Uitvoeringsregeling WNT die geldt vanaf 1 januari 2020.

6.2 Wet normalisering arbeidsrechtpositie ambtenaren (Wnra)

Per 1 januari jl. is de Wnra in werking getreden. Kort samengevat houdt die wet in dat de ambtenaar sinds dit jaar een gewone werknemer is en dat de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek op hen van toepassing zijn (enkele uitzonderingen daargelaten). Dit betekent onder andere dat de ambtenaar niet langer op basis van een (eenzijdige) aanstelling werkzaam is, maar op basis van een (tweezijdige) arbeidsovereenkomst. Dit betekent onder meer dat de ambtenaar ontslagbescherming geniet, recht heeft op een transitievergoeding bij ontslag en dat de wettelijke opzegbepalingen van toepassing zijn. De Wnra vraagt dat u keuzes maakt over bijvoorbeeld de inhoud en vorm van de arbeidsovereenkomsten, de aanleg van dossiers en administratieve wijzigingen. Heeft u de juiste kennis hiervoor reeds in huis?

Ten slotte heeft de Wnra ook tot gevolg dat alle wetswijzigingen die onlangs met de Wet Arbeidsmarkt in Balans in werking zijn getreden, ook op gemeenten van toepassing zijn.

6.3 Wet compensatie transitievergoeding

- Als de werknemer meer dan 2 jaar ziek is, kan de werkgever ontslag aanvragen bij het UWV. De zieke werknemer heeft dan recht op een transitievergoeding.
- Werkgevers kunnen vanaf 1 april 2020 compensatie aanvragen als zij een werknemer ontslaan die meer dan 2 jaar ziek is.
- Zo voorkomt de overheid dat werkgevers te maken krijgen met een opeenstapeling van kosten na 2 jaar loon doorbetalen aan zieke werknemers.
- Om in aanmerking te komen voor de compensatie gelden de volgende voorwaarden:
 - de werknemer is ontslagen wegens langdurige ziekte;
 - de werknemer had op grond van de wet recht op een transitievergoeding;
 - de werkgever heeft de transitievergoeding betaald aan de werknemer.
- Het is aan de werkgever om bij het UWV aan te tonen dat aan alle voorwaarden wordt voldaan; het dossier moet dus op orde zijn.
- Houdt u er rekening mee dat er een termijn op de aanvraag en een maximum aan de compensatie zit.

6. Overige onderwerpen

6.4 Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

Oproepkrachten

- Een oproepkracht moet ten minste 4 dagen van tevoren schriftelijk worden opgeroepen. Deze termijn kan bij cao worden verkort tot 24 uur.
- Bij het intrekken/wijzigen van de oproep binnen 4 dagen voor de opgeroepen uren, heeft de oproepkracht toch recht op loon over de opgeroepen uren.
- Na iedere periode van 12 maanden moet u de oproepkracht een aanbod doen voor een vaste arbeidsomvang, gebaseerd op het gemiddelde aantal uren in de 12 voorafgaande maanden. De oproepkracht mag deze weigeren en blijft dan oproepkracht. U moet wel na iedere 12 maanden een aanbod doen.

Transitievergoeding

- Aanspraak vanaf de 1^e dag van het dienstverband (ook ingeval van beëindiging in de proeftijd) ingeval werkgever initiërende partij is om te komen tot een einde van de arbeidsovereenkomst.
- 1/3 bruto maandsalaris inclusief alle toeslagen en structurele emolumenten per dienstjaar (feitelijke duur).

Ketenregeling

- Maximaal 3 contracten voor bepaalde tijd in maximaal 3 jaar.
- Termijn om de keten te doorbreken is 6 maanden.

WW-premie

- De hoogte van de WW-premie wordt bepaald door het type contract. De lage premie (thans 2,94%) geldt voor een schriftelijk contract voor onbepaalde tijd met een vaste arbeidsomvang. De hoge premie (thans 7,94%) geldt voor flexibele contracten (met o.a. uitzonderingen voor BBL-ers en werknemers onder de 21 jaar).

Payrolling

- Payroll-werknemers hebben recht op dezelfde arbeidsvoorwaarden als werknemers van de opdrachtgever waar de payroll-werknemer werkt.

6.5 Wijzigingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Afgelopen periode heeft de commissie BBV één nieuwe notitie gepubliceerd, dit betreft de herziene notitie materiële vaste activa (MVA). Daarmee komt de vorige versie uit 2017 te vervallen. Deze notitie bevat één belangrijke wijziging: het is niet langer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. Ook is het niet toegestaan om op die wijze een negatieve voorziening aan te vullen. Een voorziening mag niet negatief zijn. Een onverwacht bij de jaarrekening gesignaleerde negatieve stand moet via een eenmalige last worden gedekt. Deze stellige uitspraak is een aanscherping ten opzichte van eerder gepubliceerde notities en treedt daarom in werking met ingang van het begrotingsjaar 2021. Verder bevat de nieuwe notitie een hoofdstuk gericht op het belang voor raadsleden, leden van provinciale staten en leden van het algemeen bestuur van waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Verder is de notitie geactualiseerd aan de hand van de vraag en antwoord rubriek, presentaties aan raden en bijeenkomsten met deskundigen. We adviseren de ambtelijke organisatie om kennis te nemen van deze gewijzigde notitie.

6. Overige onderwerpen

6.6 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Met ingang van boekjaar 2021 dient het College van burgemeester en wethouders van de gemeente zelf verantwoording af te leggen aan de Raad over het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, dat wil zeggen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Deze verantwoording gaat onderdeel uitmaken van de jaarrekening van de gemeente en als zodanig object van onderzoek worden voor de accountant in zijn opdracht om een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening af te geven. De Raad dient de materialiteits- en rapporteringsgrens te bepalen, mogelijk wel binnen een bepaalde wettelijke bandbreedte.

De aanstaande wetswijziging veroorzaakt dat de bewijslast om aan te tonen dat de gemeente primair in control is op gebied van financiële rechtmatigheid en getrouwheid wordt verlegd van de accountant naar het College. De intentie is dat de accountant hierbij als vierde lijn gaat functioneren. In onze optiek kan dit alleen worden bereikt als uw zelfcontrolerend vermogen in de 1ste, 2de en 3de-lijn binnen uw mogelijkheden en ambitieniveau optimaal is, waardoor wij alleen in de noodzakelijke processen en transacties hoeven te “spitten”. Waar de 2de en 3de lijncontrole goed is ingericht zullen wij in hogere mate steunen op uw deelwaarnemingen maar altijd in beperkte omvang zelfstandig werkzaamheden blijven uitvoeren. U mag van uw accountant verwachten dat hij zelfstandig een oordeel blijft vormen over de beheersing van de organisatie. Voor gebieden die minder belicht worden, zullen wij uitgebreidere werkzaamheden uitvoeren.

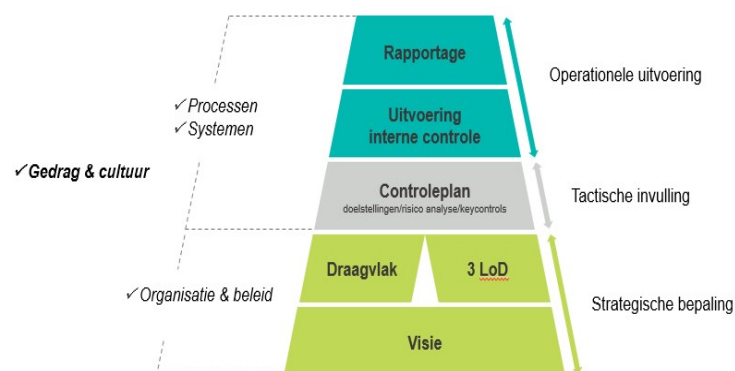
Om voorbereid te zijn op deze wetswijziging adviseren wij u om een kritische analyse uit te voeren op de huidige stand van zaken binnen uw gemeente. Allereerst is het van belang om terug te blikken, en na te gaan in hoeverre uw organisatie in de afgelopen jaren gesteund heeft op de werkzaamheden van de accountant of was het oordeel van de accountant een bevestiging van hetgeen reeds gecommuniceerd was door de 3de lijn (VIC: Verbijzonderde Interne Controle). Afhankelijk van de uitkomsten van deze analyse, dient u ambitie gericht op de wetswijziging te gaan bijstellen. Wij raden u aan om deze ambitie officieel vast te stellen, waarmee verankering in de organisatie wordt geborgd. In deze visie dient een beeld te worden geschetst hoe u de organisatie wenst te beheersen/ controleren. De visie dient een leidraad te bevatten voor de organisatie om te waarborgen en zichtbaar te maken dat binnen de gemeente getrouw en rechtmatig wordt gehandeld.

Op basis van het gewenste ambitie niveau in de visie dient te worden bepaald of de randvoorwaarden voor realisatie van deze visie toereikend zijn binnen uw gemeente en wat dit eventueel betekent voor de huidige inrichting van de 1ste, 2de en 3de lijnscontrole, de positionering van de 3de lijn (VIC). Ten aanzien van de positionering van de VIC is het belangrijk dat zij de positie krijgen om onafhankelijk te rapporteren over eventuele bevindingen. Uitgangspunten die bij een eventuele herziening/ herstructurering van uw organisatie in ogenschouw moeten worden genomen is een goed werkende bestuurlijke inrichting, actuele risicomanagement /beheersing per proces, juiste implementatie van de PDCA- cyclus (plan, do, check en act) en toezicht op de invoering van verbetermaatregelen.

6. Overige onderwerpen

6.6 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Belangrijk is hierbij om na te gaan wat de (aangepaste) visie betekent voor uw processen en systemen. Indien er vele aanpassingen benodigd zijn om uw organisatie zichtbaar in control te krijgen op het gebied van getrouwheid en financiële rechtmatigheid heeft dit een behoorlijk impact op uw medewerkers. De aanpassingen dienen uiteindelijk te worden gedragen door de medewerkers van de gemeente op elke niveau binnen de organisatie. Hierbij is gedegen aanpak voor de implementatie essentieel. Iedere medewerker dient namelijk op zijn niveau te worden meegenomen in het gewenste risico management zoals dat is beschreven in de visie. Onze visie hierop is om medewerkers vooral aan de voorkant te betrekken bij de actualisatie van de het risicomanagement/beheersing per proces. Hierdoor creëer je bewustwording en draagvlak door de gehele organisatie. Onderstaand figuur geeft bovenstaande visueel weer

Teneinde hier grip op te krijgen is het zaak aandacht te hebben voor mensgerichte beheersinstrumenten. Het vaststellen van gewenst gedrag en het borgen van dit gedrag middels genoemde beheersinstrumenten zal daarbij helpen. De zogenaamde “*Soft controls*” zijn op te vatten als maatregelen die van invloed zijn op bijvoorbeeld de motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en normen en waarden van medewerkers. Soft controls vormen een onlosmakelijk onderdeel van de set beheersingsmaatregelen die het management treft om zeker te stellen dat de organisatiedoelstellingen worden gerealiseerd (De Heus en Stremmelaar, 2000).

6.6 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Wij adviseren u om aandacht te hebben voor deze aspecten. Wij kunnen u hierbij helpen door dit mee te nemen in onze controle aanpak en een eerste 0-meting hierover op te stellen. Wij kunnen ons ook voorstellen dat het belangrijk is voor de Raad, het College, de griffie en de ambtelijke organisatie om meer duidelijkheid te krijgen over de invulling van ieders rol en verantwoordelijkheid en de eisen die worden gesteld aan de interne beheersing om tot een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen en met elkaar hierover het goede gesprek te hebben. Wij gaan graag het gesprek met u aan om u verder te adviseren over het mogelijk verder verfijnen van de visie, de inrichting van de interne controle en positionering van de VIC. Tevens kunnen wij u ook van dienst zijn bij de uitwerking van uw risicoanalyse en u adviseren over mogelijke beheersmaatregelen. Wij hebben ervaring met het beleggen van sessies met medewerkers om de risicoanalyse en beheersmaatregelen in kaart te brengen en zodoende draagvlak te creëren bij uw medewerkers. Wij houden bij de advisering uiteraard rekening met de eisen en schaal van uw gemeente.

In januari jl. is de model tekst en de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd door de commissie BBV. Hiermee is bekend geworden hoe de verantwoording eruit komt te zien. Er is echter nog niet bekend gemaakt op welke wijze het college tot een rechtmatigheidsverantwoording kan komen: het antwoord op de vraag: wat moet de gemeente doen om de verantwoording te kunnen verstrekken. Inmiddels zijn wij bij diverse gemeenten aan de slag met raad, college en ambtelijke organisatie om het antwoord op deze vraag te vinden. Het gaat daarbij om het bepalen van de gemeentelijke ambitie ten aanzien van interne beheersing, het creëren van draagvlak binnen de organisatie en het bestuur en het formuleren van normenkader, toetsingskader en aanpak van de interne rechtmatigheidscontrole (waaronder controleplan). Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen interne beheersing in de processen (eerste lijn), interne controle onder verantwoordelijkheid van de lijnmanager (tweede lijn) en de verbijzonderde interne controle (derde lijn). De samenhang en inrichting van deze drie lijnen (three lines of defence) is belangrijk om in 2020 te ontwerpen en in te richten. Wij adviseren u een plan van aanpak op te stellen, waarbij 2020 een voorbereidingsjaar en tevens een testjaar kan zijn. Over 2020 verstrekt de accountant nog een rechtmatigheidsoordeel. Met ingang van 2021 beperkt het oordeel van de accountant zich tot een getrouwheidsoordeel. Overigens controleert de accountant vanaf 2021 ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de gemeentelijke jaarrekening.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2020 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2019	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H4	Specifieke uitkering Sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Beperking
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage B: Fouten evaluatie

Ongecorrigeerde verschillen

Tijdens onze controle hebben wij de volgende ongecorrigeerde controleverschillen geconstateerd, die zowel individueel als in totaliteit voor getrouwheid niet van materiaal belang worden geacht in relatie tot de financiële overzichten als geheel. De fouten voor rechtmatigheid zijn daarentegen wel van materieel belang.

Bedragen x EUR 1.000	Getrouwheid (G) en/of Rechtmatigheid (R)	Activa	Passiva	Eigen vermogen	Resultatenrekening	Totaal
<i>Fouten</i>						
EU Aanbestedingen	R					EUR 1.670
Voorziening onderhoud primair onderwijs	G/R		EUR 190		EUR 190	EUR 190
Grondexploitatie Thorbeckelaan-Zuid	G/R	EUR 143			EUR 143	EUR 143
Totaal fouten		EUR 143	EUR 190	-	EUR 333	EUR 2.003
<i>Onzekerheden</i>						
Uitgaven Jeugdwet	G/R				EUR 1.097	EUR 1.097
Uitgaven Wmo	G/R				EUR 492	EUR 492
Totaal onzekerheden		-	-	-	EUR 1.589	EUR 1.589

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin men het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en derhalve niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening voor getrouwheid niet materieel zijn maar voor rechtmatigheid wel materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Onze controlestandaarden eisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. Er zijn geen onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

N.B.: de gehanteerde materialiteit bedraagt € 1,7 miljoen voor fouten en € 5,1 miljoen voor onzekerheden met een controletolerantie van € 130.000.

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2019 onderkend:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- waardering grondexploitaties;
- aanbestedingen;
- WNT-bijlage;
- Prestatielevering Sociaal Domein.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Barneveld maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties:

- Sociale verzekeringsbank voor de uitvoering van de PGB's;
- Zorgaanbieders tbv Jeugd / WMO.

Inschakeling van deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle van de grondexploitaties gebruik gemaakt van de werkzaamheden van BakerTilly Ruimte & Vastgoed.

Verbonden partijen

Ten aanzien van de verbonden partijen van gemeente Barneveld hebben wij vastgesteld dat:

- de (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen;
- geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude;
- geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Significante schattingsposten

De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van gemeente Barneveld betreffen:

- waardering van uw grondexploitatie;
- waardering van uw materiële vaste activa;
- nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de gemeenteraad beoordelen wij deze door het college gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het college aanvaardbaar zijn.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Barneveld

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly en ondersteunende stafdiensten;
- cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- rotatie van externe accountants op de opdracht.

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Contactgegevens

drs. J.M.A. Drost RA

Partner Audit

06 221 893 43

j.drost@bakertilly.nl

R.P. Hoogeveen RA

Senior Manager Audit

06 117 995 16

r.hoogeveen@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Postbus 94124, 1090 GC Amsterdam

020 644 28 40

